

POPIEŽIUS SUJAUDINO BRAZILIJĄ

Foto EBN - Telefoto Estado

Žmonių entuziazmas buvo neapsakomas. Popiežius norėjo eiti į liaudį, visus pasveikinti ir apkabinti

KAS JISAI?

Kas tasai, pusiau lietuvis pusiau lenkas, kuris lanko tautas tarsi būtų nedaugiau kaip pavienio šeimos, kur visi sukasi aplink jį kaip tėvą ir vadovą?

Kas jis toks per vienas, kad išdrįsta atsakyti į klausimus ant kurių pražilo didžiausi politikai, sociologai ir moralistai, klausimai, kurių išsprendimui buvo taip pat paaukota milijonai gyvybių ir visi jam pritaria?

Kas tasai, kuris milijonuose visokių plauko ir visokių įsitikinimų žmonių sužadina vieną vienintelį troškimą jį pamatyti, išgirsti, prie jo prisiliesti?

Kas verčia mažus ir suaugusius verksti gailias ašaras negalėjus prie jo prisiveržti? Kodėl reikia išrikiuoti po-

licijas ir kariuomenes, kad žmonės iš meilės jo neužkamuotų? Kodėl visa eilė keliauninkų atvyksta net iš labai toli jo pamatyti ir išlaukia valandų valandas, praleidžia netgi lietingą žiemos naktį su mažais vaikučiais po atviru dangumi, kad tik galėtų arčiau prie jo prisilinkti? Net patys mažyčiai skverbiasi prie jo, perlipa per tvorą, bėga prie jo prisiglausti, kodėl? Kodėl pagaliau, kas turėjo laimės prie jo prisitarti, išgirsti jo žodį, pagauti vienintelį jo žvilgsnį, jaučiasi laimingas ir sakosi visą gyvenimą to neužmiršęs?

Ar gali būti vien asmenišką patrauklumas to 60-mečio dvasiško su žilais ir pusiau nuplikusiais plaukais? Ar gal jo iškalba, **įgabus nacionalinis Mažvydo biblioteka** kėjimas maloniai pasitinka visus? Gal

ant galo jo didelis jautrumas link mažyčių, ligonių, vargdienių, nelaimingųjų?

Visa tai, žinoma, prisideda, bet toli gražu nenulemia. Juk aptinkama asmenybių su dar ryškesniais žmogiškais gabumais, kurie vis tik tai panašių priėmimų nesulaukia. Negalima kitaip išaiškinti, kaip kad Jono Pauliaus II patrauklumo paslaptis yra pats Jėzus Kristus. Koks panašumas kaip, sulig Evangelijos aprašymais, minios ir pavieniai asmenys pasitikdavo Kristų.

Kas dėl doktrinos, kurią jis skelbia nesuskaitomose savo prakalbose ir pamoksluose, galima lengvai konstatuoti, kad nuo dviejų tūkstančių metų tie visi motyvai randasi Evangelijoje ir (nukelta į paskutinį psl.)

SEMÁNARIO

MŪSŲ
LIETUVA

"NOSSA LITUANIA"

Rua Juatindiba, 28 "Parque da Moóca" - CEP 03124
 São Paulo Brasil Caixa Postal, 4421 - CEP 01000
 Diretor Responsavel: VYTAUTAS BACEVIČIUS
 Administrador STANISLAO ŠILEIKA
 Redige Equipe Editorial Fone: 273-0338

Metinė prenumerata Brazilijoje iki liepos mėnesio Cr\$.500.00 Atskiro numerio kaina Cr.10.00

Prenumerata paprastu paštu užsienį: 18 Dol. Į P. Ameriką oro paštu: 20 Dol.

Prenumerata oro paštu Šiaurės Amerikon: 25 Dol. Į tolimus kraštus 30 Dol.

GARBĖS PRENUMERATORIUS Cr\$ 3.000,00 Vieno Numero GARBĖS LEIDĖJAS Cr.1.500,00

Užuojautos, Sveikinimai ir Skelbimai (Anunėios) mokami už skilties (Coluna) centimetrą po Cr.50.00

Už skelbimų kalbą ir turinį, Redakcija-neatsako Rašiniai grąžinami tik autoriumi prašant.

Straipsnius ir Korespondencija Redakcija taiso bei tvarko savo nuožiūra.

Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia Redakcijos bei leideju nuomonę.

Čekius, Perlaidas ir administracinius laiškus rašyti "STANISLAO ŠILEIKA" vardu.

KONGRESO NARIAI PADĖS SOVIETŲ KRIKŠČIONIMS

Ne vien žydai gali tikėtis Amerikos pagalbos

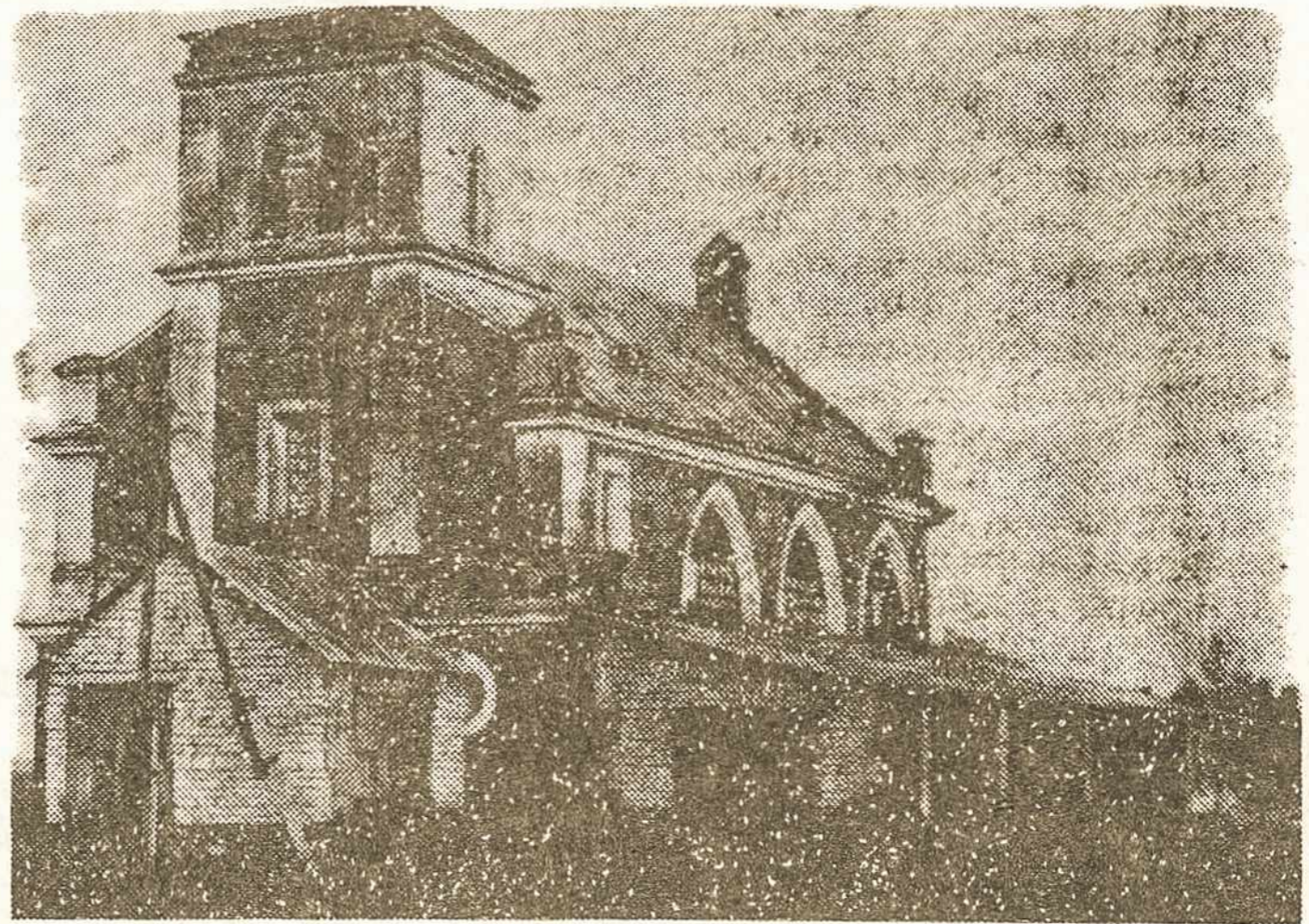
BR. AUŠROTAS

Nesulaikomai artėja XX-jo amžiaus paskutinis dvidešimtmetis. Ar jis sušvis laisvės spinduliais Sovietų tautų kalėjime persekiojamiems ir kenčiantiems krikščionims? O jų tarpe ir mūsų tėvynėje kenčia visi tikintieji katalikai. Tačiau tai, ką šiandien stebime šiame morališkai supuvusiame pasaulyje tokių prošvaisčių, atrodo, būtų sunkoka sulaukti, nes prieš nuožmiausios pasaulyje vergijos kūrėjus vos ne vos drįstama ištarti žodį, ir tai tik tada, kai baisiai paliečiami šio krašto gyvybiški interesai. Nuolaidžiamams užbaigti vadinamos detentės rėmuose dar ir dabar nematyti jokio ryžtingo mosto: tekariaujama tik garsiais šūkais.

Kongreso narių užmojis

Savaitraštyje "Human Events" š.m. nr. 1 sausio 5 d. laidoje rašoma, kad "JAV kongreso kai kurie nariai dėsią visas galimas pastangas padėti persekiojamiems krikščionims Sov. S-je ir jos kontroliuojamoje Rytų Europoje. Tam tikslui pasiekti bus vykdoma visas JAV aprėpianti supažindinimo kampanija", rašoma savaitraštyje.

Šis užsimojimas įgavo naujos jėgos, kai prie jo organizavimo ir vadovavimo prisidėjo sen. Roger Jepsen (R. - Iowa), den. David Boren (D. - Okla.), kongreso nariai Jack Kemp (R. - N.Y.) ir Kim Howard (D. - N.J.). Pabrėžtina, kad kiekvienas iš minėtų kongreso narių yra vienokiu ar kitokiu būdu prisidėję prie disidentų išlaisvinimo iš Sovietų vergijos. Naujoji organizacija jokių būdu nekenks, nei kliudys žydų pastan-

Pelesos, Gudijoje, šventovė, statyta 1930 m.; nuo 1956 m. — kolchozo sandėlis. Sovietinė valdžia neleidžia ja naudotis tikintiesiems

goms, kurios esančios nukreiptos pastariesiems išvežti iš Sovietų s-gos.

Taip kongresmanas J. Howard galvoja, kad "ir žydai ir krikščionys galėtų susėsti prie vieno stalo ir vietoje dviejų organizacijų, dirbančių tą patį darbą, galėtų veikti viena stipri gelbėjimo pajėga".

Dvi rezolucijos

Sen. R. Jepsen pageidauja, kad jis ir jo kolegos sutelktų visas pastangas dviem kongreso rezolucijoms priimti bei visuomenei paskatinti jų veiklą paremti.

Pirmoji rezolucija (S. Con. Res. 60) įtaigoja prezidentą, jog jis griežtai primintų Sovietams, kad Amerika griežtai nesutinka su krikščionių religijų persekiojimu Sovietų teritorijoje ir jų narių varžymui išvykti iš Sov. S-gos. Šioje rezolucijoje taip pat primenama, kad Amerikos vyriausybė laukia, kad Sovietai gerbtų ir vykdytų Helsinkyje priimtus įsipareigojimus. Antroji rezolucija, (S. Con. Res. 61), įteikta kongresui 1979 m. liepos mėnesį, išvardina vardais ir pavardėmis 40 asmenų, kurie yra persekiojami ar tai Rusijoje ar jos kontroliuojamuose satelituose. J. Kem reikalauja, kad tame dokumente išvardintų asmenų teisės būtų gerbiamos ir apsaugotos.

JAV piliečiai nežino

Straipsnyje toliau rašoma: "Labai maža šio krašto piliečių tegali suprasti ir atjausti, kaip kenčia be dievybę skleidžiančios Sov. s-gos krikščionys. Jiems visur ir kiekviena proga yra brukamas ateizmas Sov. Rusijoje kiekvienas pilietis yra vadinamas disidentu, kuris tik Šventu Raštu. Vyriausybė trypdama savo piliečių krauju suteptais baitais, savo pačios parašytą (na, ir daug kartų taisytą — aut.) "konstituciją" ir iškilmingai pasirašytus (Nukelta į 6-tą psl.)

PALIVANAS

ACESSÓRIOS PARA AUTOS

TOCA FITAS — RODAS — PNEUS — RADIOS AM, FM.
 SONORIZAÇÃO P/AUTOS. — FACILITAMOS PAGAMENTOS.

SÃO CAETANO DO SUL — AV. GOIÁS, 3324 — FONE: 441-4766.

Savaitei bėgant...

Alf. D. Petraitis

Šiandien, kai rašau šias eilutes Čikagoje vyksta Šeštoji lietuvių tautinių šokių šventė. Tai reikšmingas įvykis nevien Šiaurės Amerikos lietuviams. Šokėjų užsiregistravo apie 2300. Dalyvauja šokių grupės iš Australijos, Brazilijos, Anglijos, Vokietijos, Kanados ir iš Jungtinių Amerikos Valstijų. Šioje šventėje dar dalyvaus pirmą kartą Melbourne, Denverio, St. Peterburgo, Washingtono šokėjai ir Vasario 16-osios gimnazijos bei Detroito lituanistinės mokyklos grupės.

O mums svarbu, kad ten dalyvaus ir mūsų "Nemunas".

Kalbant apie nemuniečius, jie jau prieš savaitę išvykę Amerikoje kenčia didelius karščius. Prieš išvykstant, kalbėjau su Jonu Lukoševičium. Prašiau, kad atsiųstų žinių iš kelionės. Būtų čia įdomu visiems apie jų kelionę ir programas sužinoti. Jis man ir sakė:

— Irutėvažiuojakartu. Ji gerai rašo, tau atsiųs laišką, o pats perrašys laikraščiui.

Atrodė mintis gera. Pasakiau dukteriai, kad prirašytų kiek daugiau žinių ir kai siųs laiškus šeimai, pridėtų ir kitokių naujienų apie "Nemuną". Liko sutarta.

Tačiau mano "korespondente" neišvyko... Per kelionių agentūros nepasirašymą, jos dokumentai nebuvo tvarkoje, nes ji nėra čia gimusi. Užsieniečiams yra kitokie potvarkiai. Kelionę teko atidėti. Kai vieni linksmi mąjavo, Irutė verkė, prie manęs priėjo vienas asmuo ir kandžiai pasiteiravo:

— Tai kaip, pone Petraiti, pats taip jau viską žinai, o nežinotai tokio mažmožio, kaip kelionės dokumentų.

Norėjosi pasakyti, kad esu chemikas, o ne kelionių agentūros tarnautojas, bet žodžiai nesirišo. Išėjau iš aerodromo su šeima, palikdamas nežinau kodėl patenkintą pilietį.

Bet "korespondentes" vargai nepasibaigė. Už savaitės, kaip tik Popiežiaus atvykimo dieną, vėl sėdėjau aerodrome ir lydėjau Irutę į Ameriką. Vėl atsisveikinimo momentas. Dabar viskas OK. Assuncion pakeis lėktuvą, Miami kitą iki Čikagos. Tas OK iki vakaro. Telefonas suskambėjo. Irutė kalba iš Paragvajaus: "Dokumentai tvarkoj, vieta rezervuota, bet lėktuve nebuvo vietos. Lineas Aereas Paragvajaus kątaip sumaišė, kad 40 keleivių liko be lėktuvo. Turinti likti viešbutyje, rytoj pažadas reikalą išrišti. Kitą dieną vėl telefonas. Kalba kokia tai mergaitė pranešama, kad Irutė išskrido su Lloid Aereo Boliviano lėktuvu į Boliviją,

LIETUVIAI

A.D.P.

PIETŲ AMERIKOJE

Vainikai ir gėlės

ALEKSANDRA VAISIŪNIENĖ

Labai neseniai laidojant mūsų tautietę, Venecuelos kapinėse pastebėjau tokį vaizdą: prie vieno kapo, apkrauto nuvytusiais vainikais, sustojo sunkvežimis ir du vyrai pradėjo mesti į sunkvežimį glėbiais gėles bei vainikus. Prikrovę pilną sunkvežimį, išvežė į šiukšlyną. Aš apskaičiavau, kad toks kiekis vainikų turėjo kainuoti apie 6000 dolerių. Parėjusi iš kapinių į namus, sakiau vyrui: argi negaila išmesti tokią sumą pinigų į šiukšlyną? Pasiryžau ateityje, mirus mūsų kolonijos tautiečiui, vainiko vietoje rinkti aukas ir tuos pinigus pasiųsti Lietuvių Fondui.

Ilgai laukti neteko: š. m. gegužės 20 d. Karake mirė mokytojas Stasys Jankauskas, Vilniaus krašto kovotojas.

Sužinojusi apie jo mirtį, kreipiausi į tautiečius, klausdama, ar nesutiktų vainiko vietoje jo vertę aukoti pinigais Lietuvių Fondui, kur velionies pavardė būtų įrašyta rėmėjų eilėse. Visi mielai sutiko. Iš mažos Karako lietuvių kolonijos, maždaug 30 asmenų, surinkau ir pasiunčiau

● Laisvos spaudos siekis — laisva Lietuva

Santa Cruz de la Sierra vietovę. Naktį skambina J. Lukoševičius "Irutė neatvyko". Visą dieną sėdėjome aerodrome sargyboje. Kur ji? — Sakau: "Bolivijoje". Jonas atsako: "Nesupratau, kur, Bolivijoje? Ką ji ten veikia? Jos laukiame Čikagoje". Aiškinu, kad ir aš dabar nežinau, kur ji yra. "Laukite rytoj, gal atvyks rytoj", — nors mano širdis émé rimtai nerimauti. Pagaliau šeštadienio naktį telefonas, bijau net pakelti ragelį. "Čia aš, Irutė". "Kur tu dabar?" "Užgaisau, važiuoju per Panamą". "O dabar kur esi?" "Dabar jau Čikagoje". Kaip saldžiai skambėjo tas žodis Čikagoje, atseit, tarp savų. Ačiū Dievui. Per telefoną jokių kitokių žinių neįmanoma, sekundės bėga. Svarbu, kad nuvyko. Lauksiu žinių apie "Nemuną" kitą savaitę.

Lietuvių Fondui JAV-se 681,40 dolerių.

Nuėjusi į laidotuvių namus, a. a. Stasio Jankausko globėjams pranešiau, kad jo atsisveikinimui nepirkome vainikų, bet surinktas aukas pasiųsime į Lietuvių Fondą. Gyd. Jaloveckas, buvęs jo globėjas, man atsakė: "Jei Stasys būtų gyvas, tikrai labai apsidžiaugtų tokiu jo pagerbimu".

Iš tos pagrindinės sumos nušimčių a. a. Stasys Jankauskas kas metai remia lietuviybės veiklą: bus šelpiamos lituanistinės mokyklos, spausdinami mokslo vadovėliai, stiprinamas jaunimo bendradarbiavimas ir t. t.

Įdėjus surinktą sumą pinigų į Lietuvių Fondą, pakvitavimą su aukotojų sąrašu galima įteikti mirusio artimiesiems, iš kurio jie galės sužinoti, kas jį pagerbė. Tai turėtų atlikti mirusio apylinkės valdyba arba vienas iš mirusio bičiulių.

Jei iš Europos, Australijos, Šiaurės ir Pietų Amerikos kraštų pradėtų plaukti sumos Lietuvių Fondo sąskaiton, šis sparčiais žingsniais pradėtų augti. Lietuvių Fondo sąskaita siektų ne pusantro milijono, bet greitai pasiektų 10 milijonų dolerių.

Pagyvėtų lietuviškoji veikla — lengviau ir daugiau galėtume įsteigti lituanistinių mokyklų, pasiųsti žymiai daugiau veikėjų į P. Amerikos kraštus, atpiginti P. Amerikos skaitytojams spaudą... Šiuo metu Pasaulio Lietuvių Bendruomenė gal ir turi gerus norus, bet jie yra suvaržyti ekonominių sunkumų.

Labai būčiau patenkinta, jei kas iš skaitytojų atsilieptų spaudoje, kokia būtų ju nuomonė: ar verta ir toliau išmesti pinigus į šiukšlyną, ar geriau jais įamžinti mirusiojo vardą.

Mes dažnai pakalbame apie mirusį kaip jau trū ir duosnų bendruomenės reikalams, tačiau niekuomet nepagalvojame, kad jis ir po mirties gali tęsti savo duosnumą.

LIETUVIAI PASAULYJE

Prel. J. Gutausko jubiliejus

J. Kuzmickis

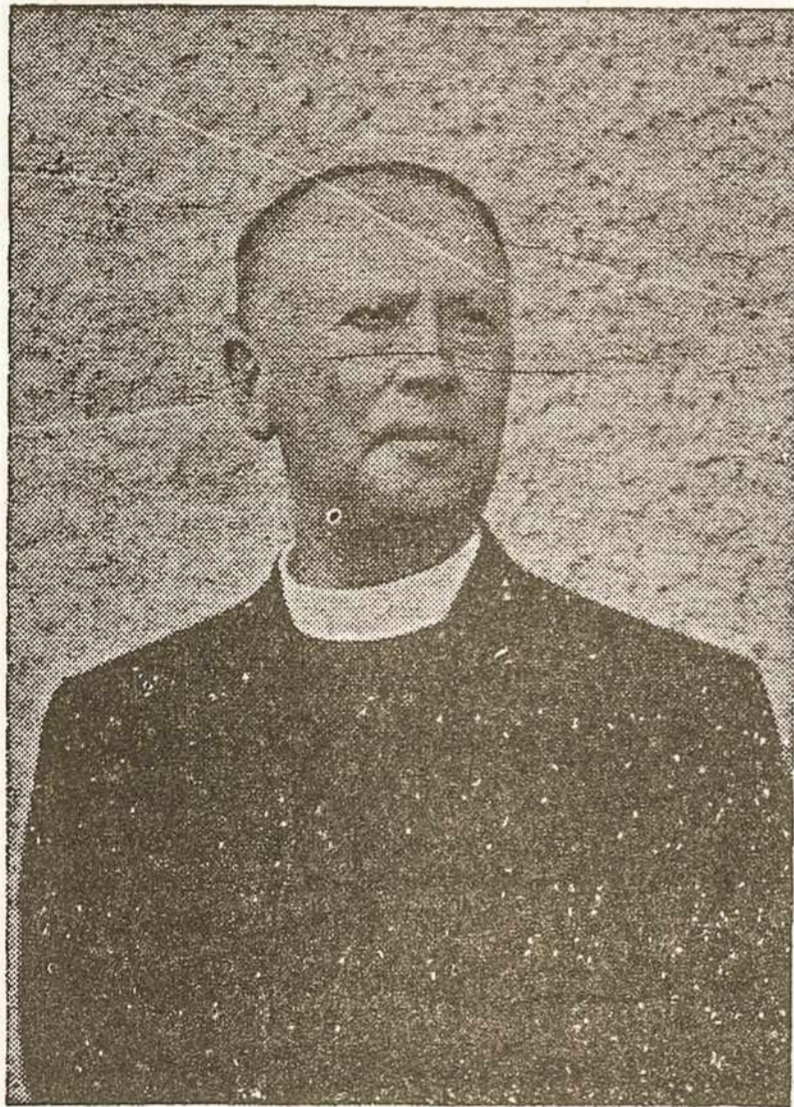
Ramybė žilai galvai
ir širdžiai poilsio...

J. Guta

Dar, rodos, taip neseniai, iš įvairių D. Britanijos paknaščių suskridusį ir gausenį sąskrydį Sodyboje, Londone, Mančesterėje, Bradforde ar Nottlinghame, visų alkys smigdavo į vidutinio ūgio, lėta eisena dygsniuojančio žvalaus kunigo šypseną spinduliuojantį veidą.

Vėsi, kurie po nelaimingo karo atsilbasė į šią apniūkusią salą, netruko sužinoti, kad tai Glasgove gyvenęs Skotijos lietuvių reiklus dvasios vadovas, patyręs organizatorius, visų su pagavimu skaityto „Išėivių draugo“ redaktoriaus. Kai kas žinojo jį ir poeta esantį, dar Kaune skelbusį lyriškus eilėraščius.

Kaip bijūnas staipėsi gražiai susidaimavusių savo choristų tarpe. Šie, norėdami

vadovo įjasmus padūginti, jautriai užtraukdavo jo pamėgtą liaudies dainelę — „Sėjau rūtą, sėjau mėtą“. Girdėjo jį esantį dvivinkiu „pallikuoni“, pabarantį, jei kas Skotijoje ant pirmosios raidės kepurę užkaria.

Laikui bėgant ir ant galantiškų pečių kraumant vis sunkėjančią amžiaus našta, Skotijos lietuviškasis vaidila užsidarė savo vadose. Tiems, kurie norėtų pamatyti jo giedrą veidą ir išgirsti lietuviškos išminies žodžių, lyriškai, pagaliai kužtelėjo.

Nelbarkite, draugai, kad nepuotauju, kad, kaip seniau, nerūpestinga sauja aš atbarstau pigių šypsenų. Išdrožtos kaktoj raukšlės — tai ne kaukė. Kiti, kiti mane trimiltai šaukia ir pamilau klausytis jų“ (Žilam plaukui).

Matant visuomet žvalų, judrų, pakiliuos nuotailkos, retai besiskiriantį nuo šypsenos, net nuostabu, kad liepos 4 d. prel. Juozas Gutauskas švenčia 60 metų kumigystės deimantinį jubiliejų.

Gyvenimas ir veikla

Kuklus, nesigarsinąs nei išsamia autobiografija, nei poezijos ištakų atsiminimais, prel. J. Gutauskas gimė Lazdijų par. Seinų apskr. 1896 m. lapkričio 1 d., kai Lietuvą engė nepaisotinamas kraugeris erelis, suspaudęs sparnais.

Paragavęs pradžios mokslo, juo skomėdamasis mokėsi vidurinėje mokykloje, o, jausdamas aukštesnį pašaukimą, įstojo į Seinų Kunigų seminariją ir 1920 m. liepos 4 d. buvo išventintas kunigu.

Vilkaviškio vysk. A. Karosas, pastebėjęs jauno kunigo gabumus, išsiuntė jį užsienį pagilinti mokslo žinių. 1921 m. lankė Šveicarijos Friburgo kat. universitetą, kur tuo metu studijavo V. Mykolaitis-Putinas, Pr. Raulinaitis, E. Turauskas ir geras jo draugas L. Gronis. Mokslo žinias gilino Muengsterio universitete, Vokietijoje.

Grįžęs į Lietuvą, dirbavosi gimnazijoje, vyskupijos kurijoje, o 1934 m. buvo paskirtas Skotijos lietuvių kapelionu. Jaunas, vos 38 metų, energingas, pilnas sumanymų, o svarbiausia — pasiryžęs jam pavestų žmonių tarpe neleisti užgesti Lietuvos ir Dievo meilės žiburėliams, lanko plačiai išsklidusias lietuvių kolonijas, aprūpina dvasinius reikalus, būria į organizacijas, talkininkauja rengiant įvairias šventes, o taipgi redaguoja nuo 1914 m. leidžiamą „Išėivių draugą“. Šiame savaitraštyje, ilgą laiką spausdintame nuosavoje spaustuveje, kaip veidrodyje atsispindi Skotijos lietuvių gyvenimas, kurio pagrindine ašimi tebėra sukaktuvinininkas. Lietuviškos pamaldos, minėjimai, chorų koncertai, religinės procesijos, įvairūs subuvimai, — ir visur judrus kapeliono taiklūs skatiną žodžiai, lietuviška giesmė ir dvasią kelianti daina.

Dėl to nenuostabu, kad, nuolat savo dvasios vadovo palydimi nuoširdžia paskaata ir iniciatyvos kėlimu, Skotijos lietuviai ligi šios dienos gali didžiautis gražiu susiklausymu, organizuotumu, net jaunosios, čia gimusios kartos, talka lietuviškoje veikloje.

Sukaktuvinininkas koordinuoja ir visų lietuviškų organizacijų veiklą, būdamas Skotijos Lietuvių tarybos pirminku, Lietuvos Bendruomenės įkvėpėju, Lietuvai gelbėti fondo steigėju, lietuviškos spaudos knygnešiu.

Šakota asmenybė, apie kurią koncentruojasi visa Skotijos lietuvių veikla, reikalinga gabaus monografo atidžios plunksnos, kad būtų sužymėti nepaprastai reikšmingos veiklos istoriniai faktai.

Lyrinė kūryba

46 metus redagavęs „Išėivių draugą“, prel. J. Gutauskas visą laiką laikėsi religinės patriotinės linijos. Nemažai pats rašė, 1947-8 m. imigracinis lietuvių potvytnis atnešė stiprių bendradarbių, kurie vėliau susitelkė apie „Britanijos lietuvi“.

Studijavęs Friburge ir ten susidūręs su garsėjančiu poetu V. Mykolaičiu-Putinu,

atkreipė dėmesį į poeziją. Kai vėliau žymusis poetas Kaune redagavo literatūros, mokslo, visuomenės ir akad. gyvenimo žurnalą „Židinį“, galbūt bėčūlio pakviettas, J. Vingiaus slapyvardžiu paskelbė lyriinių eilėraščių.

Vieną kartą eilėraščių spausdino ir „Išėivių drauge“ bei „Šaltinyje“. Pagaliau 1965 m., surinkęs poezijos pluoštą, J. Gutos pravarde padovanojo mums 64 psl. „Žilam plaukui“ rinkinį. Pr. Naujokaitis „Lietuvių literatūros istorijos“ IV tome jį priskyre prie poetų, brendusių Lietuvoje, bet ryškiau pasireiškusių išeivijoje, tačiau nesiteikė jo kūrybos atskleisti skaitytojams.

Gili erudicija, jautri poetiška nuovoka, religiniai ir patriotiniai idealizmas padeda pajauti iš neižiūrimų, miglotų tolių „bylojant mūs būties golgotą“. Poeto ryšys su galybių Viešpačiu persunktais dūdele pagamba už silpnam keleiviui parodytą kelią, nusižeminimu — „aš menkas, aš mažytė duikė“ ir meile, kurios ilgesiu tegali Jį pasiekti. Kaip psalmininkas Dovydas, prisipažįsta išbanstęs, ką buvo gavęs ir ką buvo pats radęs, ir kaip elgeta grįžta, melddamas neatstumti „keleivio be namų“.

Serafiškoje meditacijoje rytmečio paukščių nubaidytoje tyloje girdi Kūrėjo muziką, tėviškos kaimo pakelėse jaučia Jo žingsnius, o žmonių didybės vainiku pasipuošusiu smurte regi Jį kenčiantį.

Mūsų poetas, kaip ir mūsų pirmtakas Maironis, dainuoja apie jaunystę, „šėpingam pasiilgimui į jauną šrdį išigauinant“ — pirmąją meilę, apie jautrų susitikimą. Išiklausęs į tylinčią nakties simfoniją, ramina neramuolę širdį, kad nurimtu, nutiltu, užmigtu, sapnuotu, nes „savos skriaudos kimčių aidų tu niekad os žmonių ausyse neišvysi... Nurimk. Praeina visa, visa“...

Ypač jautriai apdainuoja savo „Lietuvėlė“, kurios šauksmo niekas negirdi: apgailli jaunųjų „aštrių žvilgių, drąsiųjų siekimų“ sudužimą į taureles ir skaudžiai išgyvendamas klajoklio lemtį, įsitikina ir broliams garsina, „kad be tėvynės smilkkt — tai ne gyvenimas“.

Graudus, giliai išgyventas epitafinis „Requiem“ eilėraštis. Vaizduotėje vaideiasi sunkiai išstariamas trumpas žodis — „sudie, sudie“. Ir vėl dovydiškas nusižeminimas: „Nei krepšio, nei lazdos, nei išėiginio rūbo aš, broliai, neturiu, — apleidžiu viską“. Ir vėl samarietiška artimo meilė, vienažindžiskas pasitikėjimas Viešpačiu:

Kur jūs, draugai?

Dar meskim vieną brangų žodį!

...Aš einu, einu jau,
mano Dieve...

Garbusis Prelate, taurusis Lietuvi, jautrusis Poete! Draugai renkasi sumesti ne vieną brangų žodį. O mes einame, mes visą gyvenimą kūbriname pas mūsų Tėvą...

Plurimos anhos!

EUROPOS LIETUVIS

CURSO
AUDIOVISUAL
DO IDIOMA LITUANO
POR CORRESPONDENCIA
C.P.4421-01000 S.Paulo. SP

PASAULIO LIETUVIŲ BENDRUOMENĖJE

POLITINĖ KONFERENCIJA

Lietuvos okupacijos 40 metų su kakties išvakarėse politinė konferencija, sušaukta Pasaulio Lietuvių Bendruomenės, JAV Lietuvių Bendruomenės ir Kanados Lietuvių Bendruomenės Visuotinių Reikalų Komisijų 1980 m. birželio 8–9 dienomis Vašingtone, išklausiusi pranešimų bei svarstybų, aktualiais Lietuvos siekimo pastangų klausimais, nutarė:

– Lietuvių tautai tarti brolišką žodį, kuris bus perduotas radijo bangomis į okupuotą kraštą.

– Pasiųsti Popiežiui Jonui Pauliui II, JAV prezidentui J.Carter ir JAV Olimpino komiteto pirmininkui laiškus Pabaltijo kraštų okupacijos, Lietuvos tikinčiųjų, olimpiados ir Afganistano klausimais.

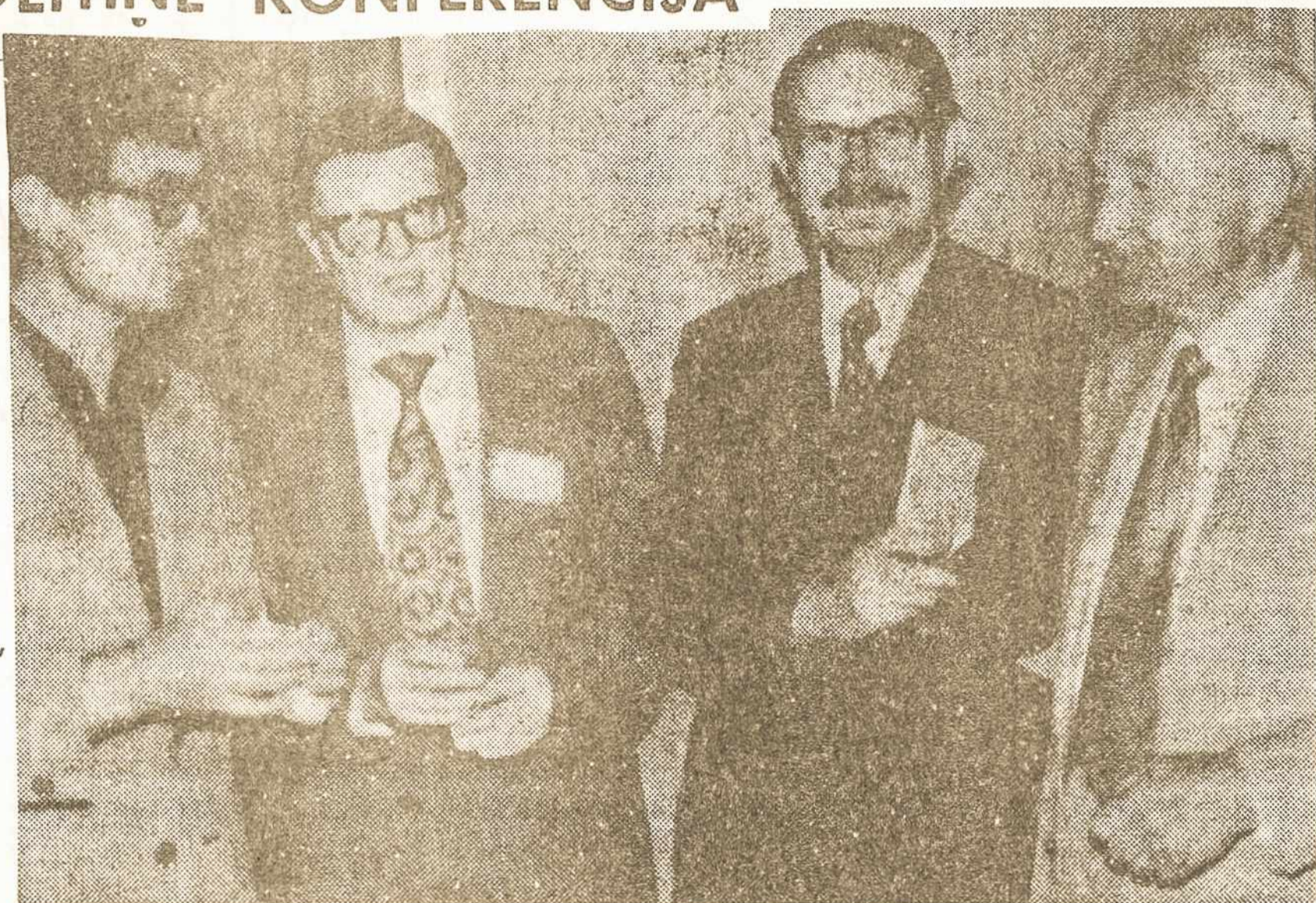
– Išsivijos lietuviams pristatyti šias konferencijos išvadas:

1. Konferencija atkreipia laisvojo pasaulio lietuvių dėmesį į kintančią tarptautinę padėtį, ypač Sovietų Sąjungos didėjančią agresiją, ką rodo Afganistano okupaciją, bei vis stiprėjančią lietuvių tautos kovą už žmogaus bei tikinčiųjų, teises ir tautinį apsisprendimą. Atsižvelgiant į šiuos faktus išsivija turi sustiprinti savo pastangas formuojant pasaulio nuomonę prieš Sovietų agresiją ir iškeliant lietuvių tautos kovą už laisvę. Šiai veiklai vykdyti nepakanka socialistinių veiklos momentų. Naujos sąlygos reikalauja, kad mūsų laisvės siekimo organizacijų vadovybės, išlaikydamos savo tradicinius pagrindus, atsiremtų į plačiausius išsivijos lietuvių sluoksnius.

2. Siekiant sustiprinti išsivijos paramą tautai jos kovoje už laisvę, išsivija turėtų vystyti įvairiausius komunikacijos būdus su Lietuvos žmonėmis. Tai yra reikalinga ne tik tautos siekių supratimui, bet taip pat tų siekių palaikymui. Išsivijos vaidmuo šioje veiklos plotmėje neturi būti nuvertina.

3. Konferencija skatina Pasaulio ir Kraštų Lietuvių Bendruomenių vadovybes rūpintis, kad būtų sustiprinta Lietuvos laisvės siekimo organizacija ir jos valstybinis bei visuomeninis reikškimasis. Užtat reikia įgyvendinti šiuos siekius:

a. Atitinkamose JAV įstaigose daryti žygių, kad būtų pakeista dabartinė politika, t.y., kad būtų pripažįstami Lietuvos diplomatais naujai akredituoti asmenys, kurie nėra buvę nepriklausomos Lietuvos Diplomatinės Tarnybos nariais.

Lietuvių Bendruomenės surengtoje politinėje konferencijoje susitiko veikėjai. Iš kairės: Arvydas Barzdukas, dr. Petras Kisielius, prof. dr. Vytautas Vardys, Ateitininkų Federacijos vadas Juozas Laučka. Nuotr. J. Urbono

b. Bendrai su Lietuvos Diplomatinė Tarnyba iširti sąlygas, kuriuose laisvojo pasaulio kraštuose būtų galima atstatyti – ar pradėti kur jo nebuvo – Lietuvos atstovybių veikimą /pilną ar dalinį/, neaplenkiant ir tų valstybių, kurioms Lietuva nebuvo akreditavusi savo atstovų, bet turėjusi diplomatinis santykius.

Advokatė JOANA KURAITĖ pirmininkauja politinės konferencijos diskusijoms Vašingtone. Ji yra PLB ir KLB visuomeninių reikalų komisijos pirmininkė ir žmogaus teisių komiteto pirm. Nuotr. J. Urbono

c. Kraštų Lietuvių Bendruomenės turi stengtis palankiai nuteikti savo valstybių vyriausybes Lietuvos atstovavimo reikalui.

d. Kraštų Lietuvių Bendruomenės turi iširti sąlygas ir surasti Lietuvos Diplomatinės Tarnybos veiklai pastovius reikalingų lėšų šaltinius.

4. Konferencija konstatuoja, kad sėkmingai visokeriopai Lietuvių Bendruomenės veiklai yra būtina turėti nuolatinį informacijų telkimo ir skleidimo centrą. Konferencija pripažįsta, kad šiuo metu veikianti Lietuvių Informacijos Tarnyba atlieka visokeriopos informacijos funkciją ir ypatingai reiškia padėką kun. Kazimierui Pugevičiui už jo įdėtą triūsą bei pastangas išplėsti informacijos centro veikimą. Konferencija skatina Pasaulio ir Kraštų Lietuvių Bendruomenių valdybas bei visą lietuvių išsivijos visuomenę šiam centrui talkinti, telkiant ir skleidžiant žinias apie lietuvius bei Lietuvą ir teikiant finansinę paramą.

Iškilus žmogaus teisių judėjimui Lietuvoje, išsivijos pareiga yra kuo greičiau ir kuo plačiau paskleisti to judėjimo dokumentaciją plačiame pasaulyje, susisteminti tos dokumentacijos sklaidimą, vertimą į kitas kalbas bei jos platinimą.

5. Konferencija teigia, kad lietuvių studijų centras ar panaši institucija galėtų daug pasitarnauti Lietuvos reikalui ir (nukelta į sekantį psl.)

POLITINĖ KONFERENCIJA

KONGRESO NARIAI...

todėl ragina lietuvių visuomenę ir visas organizacijas šiuo klausimu vesti diskusijas ir surasti atitinkamą aprendimą.

6. Konferencija pabrėžia, kad žmogaus teisių ir tautų apsisprendimo teisės reikalavimai turi būti nedviprasmiškai tvirtai įtraukti į JAV prezidentinių kandidatų rinkimines platformas, ir įpareigoja JAV LB Krašto valdybą kontaktuoti prezidentinius kandidatus ir perduoti jų platformų formuotojams JAV lietuvių visuomenės nusištamą šiuo reikalu.

KONFERENCIJOS ŽODIS Į LIETUVĄ

Su atnaujintu pasiryžimu konstatuojame, kad lietuvių tauta 1918 metais apsisprendė už Lietuvos nepriklausomą valstybinį gyvenimą. To apsisprendimo dvasia tauta tebegyvena Lietuvoje ir išsivijoje. Šiuo metu dar daugiau kaip pusė milijardo žmonių pasaulyje tebėra kolonializmo priespaudoje. Jūsų kova su okupantu yra dalis pasaulinės kovos už laisvą tautų apsisprendimą savistoviam gyvenimui. Esame įsitikinę, kad Jūsų kova bus sėkminga — tai rodo pati istorijos eiga.

Laisvajame pasaulyje gyvenę lietuviai didžiai vertina lietuvių tautos nepalaužiamą kovą už laisvę bei tautinio gyvastingumo išlaikymą ir visokeriopai stengiasi remti Jūsų ištvermę šioje nelygioje kovoje, užsitęsusiame daugiau kaip 40 metų. Išsivijos lietuviai atidžiai seka Jūsų darbus ir pastangas, didžiuojasi Jūsų narsa ir visaip stengiasi, kad Jūsų kovos našta būtų palengvinta ir kad laisvasis pasaulis išgirstų Jūsų balsą.

1980m. birželio 9 d.

Helsinkio dokumento lapus be perstojo persekioja katalikus, stačiatikius, baptistus, liuteronus, pentakostalistus ir kitus krikščioniškų tikėjimų išpažinėjus”.

Šv. Raštas — tabu

Sen. R. Jepsen nurodė, kad “Sovietų piliečiai, sugauti su Švento Rašto knyga, yra žiauriau persekiojami negu JAV suimtieji narkotikų - nuodų pardavėjai. Tėvai, kurie moko savo vaikus, dar nesulaukusius 18 m. amžiaus, tikėjimo tiesų ir Aukščiausiojo pažinimo, yra persekiojami, lyg kokie kriminalistai vietinės visa galinčios valdžios pareigūnų. Jeigu tėvai priešinasi tokiems išpėjimams ir tęsia savo vaikų religinį auklėjimą, jie gali būti morališkai ir fiziškai kankinami. Tokie tėvai taip pat gali patekti į priverčiamojo darbo stovyklas arba į bepročių ligonines,” teigia senatorius.

Supažindina sostinės

žurnalistus

Nepersenai Washingtone įvykusioje spaudos konferencijoje minėtieji keturi kongreso nariai spaudos darbuotojams ir visuomenei pristatė du disidentus: ukrainietę Nina Strokata ir Arkadijų Poliščuką.

N. Strokata su gilia ironija sovietiniam režimui teigė, kad “Sovietų besąlyginis bedievybės piršimas tėra vienintelė. ‘lygybe’ paremta politika kitų religijų atžvilgiu, o visi kiti tikėjimai yra persekiojami be jokios atodairos”.

Kankinimai yra vykdomi metodiškai panaudojant badą, šaltį, izoliaciją nuo visuomenės ir fiziškas kančias. Skausmai niekada nesi-

baigia ir dažnai nepakeliami. Artimejų apsilankymai ir korespondencija su jais yra nutraukiami. Kryželiai nuplėšiami nuo tikinčiųjų krūtinių. Maldų žodžiai net ranka surašyti ant popierio lapelių yra atimami ir sunaikinami. Nesibaigiančio brutalumo tikslas yra aiškus: sunaikinti žmogaus fizinį atsparumą ir po to palaužti jo dvasinę stiprybę — valią. Suprantama, kad dažnai šis jėgos panaudojimas atneša budieliams pageidaujamus vaisius!

Norėtų išvykti, bet

Antrasis disidentas A. Poliščuk’as pasakoja, kad šiuo metu yra gal 30,000 asmenų, padavusių prašymus vizoms išvykti iš Sov. Rusijos. Ir šie prašymai plaukia į vizų skyrius, nežiūrint prieš tokių prašymų padavėjus nukreiptų vyriausybės represijų. Disidentas teigė, kad “šis skaičius tėra tik ledkalnio viršūnė, žinant, kiek yra norinčių ir bijančių paduoti tokius prašymus išvykti iš Rusijos.

Tačiau tokių asmenų ryžtas pažvelgti prispaudėjams tiesiai į akis dažnai beveik visuomet susiduria su įvairiais persekiojimais. Norinčiųjų išvykti vaikai mokyklose yra išstatomi paniekai, pasityčiojimui, jie dažnai chuliganų sumušami ir apsvaidomi akmenimis.

Tarptautinis spaudimas

Didelė amerikiečių dalis netiki, kad “žodžiai galėtų paveikti Sovietų diktatorių. Tačiau iš sovietinio pragaro išvykę disidentai tvirtina, kad jie iš ten galėjo išvykti dėl tarptautinio spaudimo”.

Kongreso narys J. Kemp aiškina, jog “amerikiečiai turi teisę reikalauti, kad Sovietai sustotų pažeidinėję Helsinkio susitarimą, jeigu sovietai pageidauja, kad JAV testų detentės politika”.

J. Kemp taip pat yra R. Reagan, kandidato į JAV prezidentus, oficialus kalbėtojas New Yorko valstijoje. Esą, R. Reaganas remia dabartinę kongreso narių veiklą padėti krikščionims.

Taip pat ir Tolstojaus fondo atstovė New Yorke Alla Ivask sako, kad “naujoji kongreso narių iniciatyva yra stambus žingsnis priekin. Tačiau dar daug jiems teks nuveikti, kad pasiektų užsibrėžtus tikslus”.

Mano nuomone, paskutinių dienų įvykiai Afganistane nuplėšė Sovietų apgaulių kaukę. Visas pasaulis pamatė, kaip jie gerbia tarptautines sutartis.

Dalyviai politinės konferencijos, kurią surengė PLB, JAV ir KLB valdybos Vašingtone

TAUTOS FONDO NARIŲ SUVAŽIAVIMAS

Tautos Fondo tarybos pirmininkas Jurgis Valaitis, pradėdamas suvažiavimą, vykusį gegužės 24 d., Kultūros Židinyje Brooklyne, pabrėžė suvažiavimo svarbą. Juk iš tiesų, čia bendram darbui ir svarbiam uždaviniui susivažiavo Tautos Fondo vadovybė, jos artimiausi bendradarbiai, aukotojai ir Lietuvos laisvinimo vykdytojai. Tai tikrai vertas dėmesio šios lietuvių visuomenės dalies vieningumas siekiant to paties ir kartu pačio svarbiausio tikslo—Lietuvos laisvės atkovojoimas.

Nuskambėjus tautos himno garsams tėvas pranciškonas Kazimieras L. Andriekus, savo maldoje Sekminių švenčių išvakarėse vykstančiam suvažiavimui palinkėjo dvasinės stiprybės ne tik suvažiavimo dalyviams, bet ir jų atstovaujantiems. Lietuvos atstovas dr. St. Bačkis, prisiųstame sveikinimo laiške, palinkėjo visiems lietuviams koordinuoti visuomeniniuose darbuose. Lietuvos generalinis konsulas A. Simutis, sveikindamas suvažiavimą tarė: "Finansų ministerio postas krašto vyriausybėje yra pats svarbiausias, nes apie jį sukasi visi vyriausybės atliekami valstybės darbai". Ta pati analogija linka ir Tautos Fondui, finansuojančiam Vyr. Lietuvos išlaisvinimo komiteto atliekamus Lietuvos laisvini-

mo darbus. JV LB New Yorko apyg. pirmininkas A. Vakselis savo sveikinamuoju žodžiu palinkėjo augti ir stiprėti. Suvažiavime dalyvavo ir du VLIKo vicepirmininkai: dr. K. Jurgėla ir Liūtas Grinius. Šis pastarasis suvažiavimą painformavo apie VLIKo atliekamus darbus, pasisekusių pirm dr. K. Bobelio kelionę Pietų Amerikoje ir kaip Valstybės departamente pasisekta sutvarkyti Lietuvos diplomatinės tarnybos finansavimas.

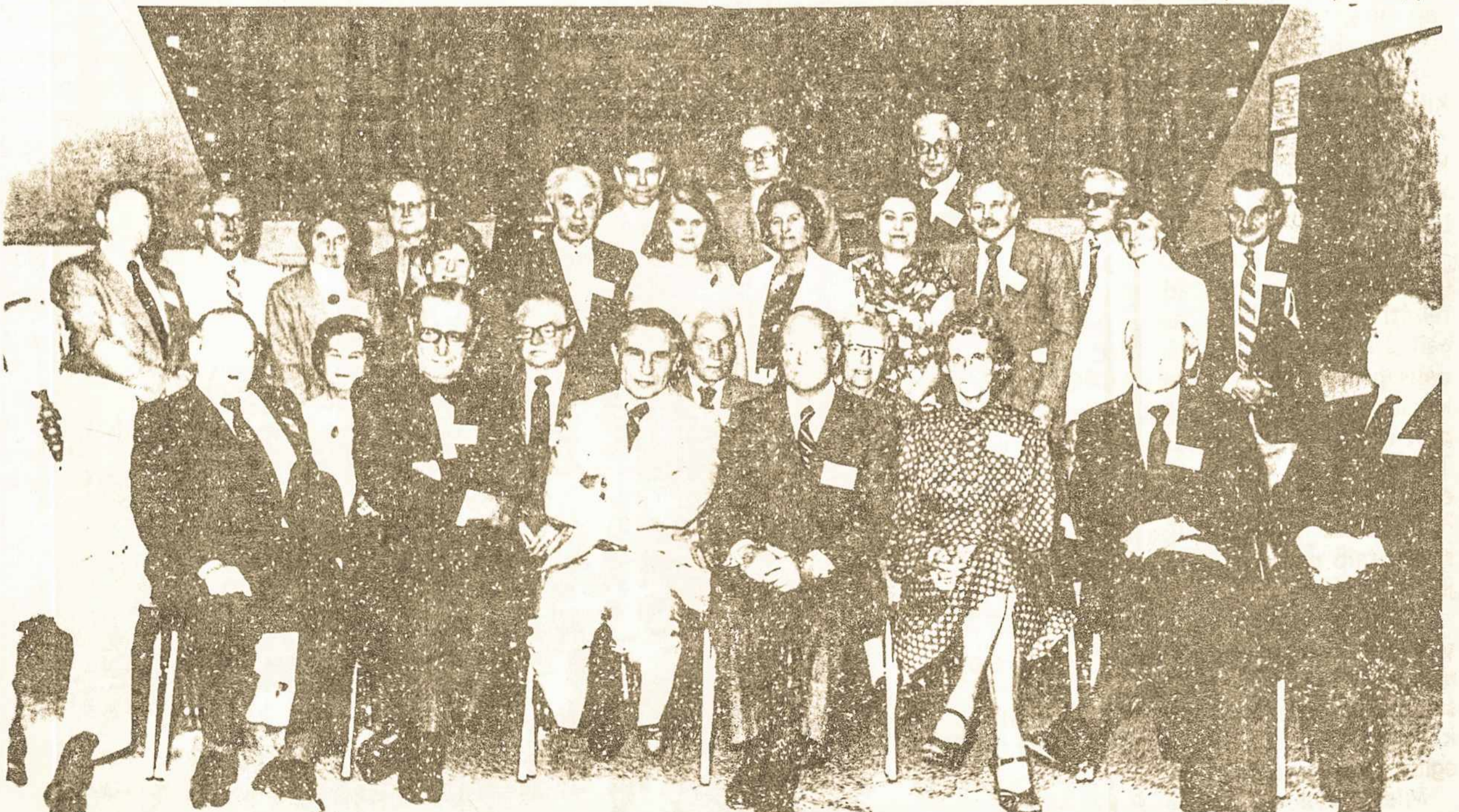
Suvažiavimo dalyviai gavo naujai atspausdą Tautos Fondo statutą lietuvių ir anglų kalbomis. Jame, be bendrųjų Tautos Fondo sąrangos dalykų, įjungtas ir LIETUVOS LAISVĖS IŽDAS, kurio turtas skiriamas išlaisvinti nepriklausomai Lietuvai. Šio išdo turtą sudaro testamentiniai nekilnojamo ir kitokio turto palikimai, pinigines aukos, brangenybės ir kt. Testatorius arba aukotojas gali pasirinkti kam jo turtas nepriklausomoje Lietuvoje turėtų būti perduotas—valstybei arba kokiai nors institucijai be organizacijai—ligoninei, mokyklai, bibliotekai ir pan. Savo duodamu įnašu Lietuvos laisvės išdui, kiekvienas lietuvis įamžina savo vardą ne tik Tautos Fonde, bet ir Lietuvos istorijoje. Duodamos aukos ar palikimai Tautos Fondui Amerikoje nurašomos nuo pajamų mokesčių (tax exempt).

Tautos Fondo pajamų šaltinis yra plačioji lietuvių visuomenė. Iš Fondo tarybos pirmininko J. Valaičio, valdybos pirmininko J. Giedraičio, išd. V. Kulpos ir finansų sekr. A. Katinienės pranešimų suvažiavimui išryškėjo geras ir nuoširdus visuomenės VLIK atliekamųjų Lietuvos laisvinimo darbų vertinimas.

Iš pateiktosios 1979 m. pinigines apyskaitos matyti, kad 1979 m. sausio 1 d. fonde būta ir saugiai bankuose padėta \$ 74,954.63; per praėjusius metus gauta \$ 96,151.04; VLIKo darbams finansuoti duota \$ 59,301.36, Tautos Fondo veiklai išleista \$ 5,962.25; tad iš viso išleista \$ 65,262.61. O 1980 m. pradžiai liko \$ 105,842.06. "Tai geriausias balansas" pasakė dr. J. K. Valiūnas, VLIKo garbės pirmininkas.

Pagal atskirų kraštų fondo atstovybių bei įgaliotinių pastangas gauta: iš Australijos \$4,862.39; Didž. Britanijos \$4,190.00; Kanados \$29,763.53 (kanadiškais doleriais—35,000.00), JAV \$ 47,737.53.

Kanados Tautos Fondo atstovybės pirmininkas J. Vaičeliūnas trumpai nupasakojo apie jo vadovaujamos atstovybės pastangas telkiant lėšas Tautos Fondui, o A. Firavičius Toronto atstovybės pirmininkas, kuris surenka daugiausia aukų, nesitenkino vien savo formaliu pranešimu, bet tarė dar ir prasmingą visus suvažiavimo (Nukelta į 11-tą psl.)

VI-jo TAUTOS FONDO suvažiavimo, įvykusio š. m. gegužės 24 d., Kultūros Židinyje, New Yorke, atstovai ir svečiai.

L. Tamošaičio nuotrauka

PADANGIŲ KELIAIS

Pr. Gavėnas

KELIONĖS ISPŪDŽIAI

(tamis iš praeito numerio)

ŽVILGSNIS Į ISTORIJA

Sausio 14 provincijos ekonomo lydimas aplankau didelį pramonės centrą Nova Huta. Ten dirbęs ir dabartinis Popiežius. Ten nauja, moderni bažnyčia, viena iš nedaugelio, kurią valdžia leido statyti. Dėmesio vertos ypač tabernakulio durelės, kur inkastonuotas gabalas metalo iš mėnulio, o pačios durys vaizduoja eucharistinį Kristų, kaip pasaulio centrą. Nuostabus taip pat ir viduj stovintis kryžius, kur Nukryžiuotasis nepaprastai gyvai išreiškia dabar kenčiantį žmogų.

Griję Krokuvon, aplankom kapines, kur palaidoti Popiežiaus tėvai. Pravažiuojam šv. Floriano bažnyčią, kur Popiežius 3 metus vikaravo; fabriką, kur jis buvo paprastu darbininku. Neužmirštam ir pačios saleziečių parapijos, kurioj, prie Marijos Krikščionių Pagalbos paveikslo, jaunas Karolis Wojtyła brandino savo dvasinį pašaukimą.

Dar pravažiuojam pro Žalgirio mūšio paminklą, pro Jogailos vardo universitetą, trijų poetų alėją, kurių vienas – mūsų Adomas Mickevičius.

Po pietų – Vavelio pilis, visos Lenkijos istorinis centras. Čia gimė ir gyveno šv. Kazimieras; čia šv. Stanislavo katedra su šio kankinio relikvijom – kūnu. (Prisiminiau ypač kun. Stasį Šileiką ir kitus Stasius). Viduj rodomas paveikslas, prie kurio abejinga Jadvyga išgirdusi Kristų kuždant: "Nebijok tekėti už Jogailos". Paskui paties Jogailos antkapis su užrašu, kad tai "didelis princas lietuvis". Paskui karalių, karalienių, poetų (Mickevičiaus...), prezidentų, ir kt. kapai – paminklai. Tai kardinolo Karolio Voitylo katedra.

Pačiuose Vavelio pilies rūmuose – salėse taip pat nemaža Lietuvos istorijos.

Paskui dominikonų bažnyčia, kuri yra ir studentų religinis centras, pranciškonų ir kitos bažnyčios, kuriose visur dar dvelkia (iki vasario 2 dienos) kalėdinė dvasia: prakartėlis, papuošta eglutė, kalėdinė muzika...

Miesto krautuvės beveik visos valdiškos. Jose lankytojų maža, bet ir mažai prekių. Gi viena prie bažnyčios prisiš-

liejusi privati religinių dalykėlių krautuvė tiek prisikimšusi pirkėjų, kad net visi netelpa viduj – turi laukti lauke, ant gatvės.

Vakare parapijos ir inspektorato namų bendrabroliam duodu salezietišką "labanaktį", pačiam provincioliui verčiant.

POPIEŽIAUS TĖVIŠKĖJ

Sausio 16 provincijos ekonomo lydimas aplankau kelias paskutinių metu pagarsėjusias vietas: Popiežiaus gimtinę ir Oswieczym.

Užvažiuojam į Kalwaria, kuri yra tapusi religinio gyvenimo centru, antrąją visą Lenkiją vietovę, kur daugiausia reiškiasi pamaldumas į Sopulingąją Dievo Motiną.

Paskui Wadowice – Popiežiaus gimtinė. Čia jo gimtasis namas, parapijos bažnyčia, krikštykla, kur buvo pakrikštytas, mokykla.

Dar toliau Oswieczyn – pirmieji saleziečių namai Lenkijoje, atidaryti 1893 metais. Čia dabar gyvena ir darbuojasi 42 saleziečiai. Keista ir įdomu, kad čia veikia vienintelė saleziečių mokykla Lenkijoje (visos kitos buvo valdžios nusavintos) ir vienintelė religinė, vienuolių vedama, amatų mokykla su internetu visą socialistinėj sistemoj. Iš jos išeina ir gerų pašaukimų į saleziečių eiles. (Dabar Lenkijoje, nors ir nėra pilnos religinės laisvės, saleziečių yra netoli tūkstančio; jie turi 53 nuolatinis veiklos

Krokuva su karališkais rūmais.

centrų, kurie yra daugiausia parapijos 82 laikinas parapijos ir daugybę laikinų rezidencijų. Anksčiau ir Vilniuj turėjo didelę amatų mokyklą).

Bet čia, už miesto, ir garsioji vokiečių koncentracijos stovykla – Auswitsch. Taigi, po pietų vienas salezietis man ir sako (itališkai): Andiamo al campo di concentramento! –Laukai, pastatai, kankinimo įrankiai, dujų kambariai, bado kambariai, mirties mūras, surinkti palikti dalykai, nuotraukos... sunku aprašyti, koks žiaurus vaizdas. Čia buvo bado numarintas ir paskui sudegintas Maksimilionas Kolbe; čia buvo įvairiais būdais sunaikinti 4 milijonai žmonių iš visų vokiečių užimtų kraštų. Vien tik kunigų čia žuvo 2400 (tarp kurių 67 saleziečiai). (bus daugiau)

PETRAS PERKUMAS – LIETUVIŲ DOMUKAS SAVIO. Tai biografija jauno lietuvių saleziečio, anksti mirusio ir garsėjancio savo šventumu. Jos autorius – Petruko mokytojas kun. dr. Iginio Muraro, sulietuvintojas ir redaktorius – kun. Petras Urbaitis. Lietuvių saleziečių leidinys, São Paulo, Brazilija, 1979 m. 264 psl. Leidinys labai gausiai iliustruotas, spausdintas Romos saleziečių spaustuvėje. Kaina Cr. 300.

Juozas Bulota

BOBUTĖ IR POPIERIUS

Gyveno kartą bobutė ir tėvukas. Gražiai gyveno. Lesino raibą vištelę ir giesmininką gaidelį, augino sodybiniam sklype bulves, kolūkis skyrė jų Žalajai žalio šieno, zaloji davė jiems balto pieno – gyvenk ir norėk.

Viskas būtų gerai buvę, jeigu tėvukas nebūtų į vieną kolūkio subuvimą nuėjęs.

Parėjo tėvukas iš to subuvimo ir sako:

– Negerai mudu, bobute, gyvename. . .

Bubutė išsigando.

– Kodėl gi negerai? – paklausė ji tėvuko.

– Be jokio popieriaus mudu gyvename – štai kodėl blogai. Turime visus darbus iš anksto užrašyti į popierių ir pagal tą popierių gyventi – tada bus gerai.

Ir ėmė tėvukas mokyti bobutę gyventi pagal popierių. Kada pietus virti, kada Žalają melžti, kada krosnį kurti, kada vandens atnešti, – viską tėvukas surašė popierių ir pakabino jį bobutės galvugalyje. Kad iš pat ryto bobutė pasiskaitytų ir pagal popierių gyventų.

Iš pradžių bobutė popieriaus lyg ir neišsigando; jei jau tėvukas taip nori argi su juo imsi dabar pyktis, tiek amžiaus pragyvenus. Tačiau viską sugadino ankstyvas ruduo. Papūtė šiaurūs vėjai, trobelėje šalta, drėgna, apsikęsti nebegalima. Pakurtų bobutė krosnį, bet tėvuko bijo. Vos tik ji atsineša malkų, tėvukas bado akis tuo popierium ant sienos.

– Žiūrėk, – sako, – kas čia parašyta: "Aš, tėvukas, savo nusprendimu įpareigoju bobutę pradėti kūrenti krosnį nuo š. m. spalio dvidešimt pirmos dienos".

– Tėvuk, bet gi ir tau pačiam gi šalta – bandė prieštarauti bobutė.

– Maža, kas šalta. O mano nusprendimas. O popierius? Ar tu žinai, kaip mūsų pirmininką lupo, kai jis pabandė ne pagal popierių? O ji, mat, – šalta. . .

Bobutė vakarais, eidama gulti, apsilvildavo kailinukais, tėvukui ant patalų užmesdavo skrandutę. Žodžiu šiaip taip iškentė, kol visagalys dieduko popierius leido pakurti krosnį.

Viskas būtų buvę gerai, tačiau ir vėl blogai. Po ankstyvo šalto rudens,

šiltos žiemos, atėjo ankstyvas pavasaris. Karščiau pasidarė negu vasarą. Visokių gamtos išdaigų būna.

Lauke tvanku, troboje karšta, kaip pirtyje, o tėvukas pleškina krosnį lyg niekur nieko. . .

Bobutė jau kvapą gauda.

– Galvažudy, – sako ji tėvukui, – ar tu nori mane senatvėje uždusinti, ar ką?

O tėvukas jau ir pats pridusęs vos pašneka.

– Pakentėk, bobutė, – sako, – po dešimties dienų pagal mano nusprendimą bus nutrauktas apkūrenimas. Taip popieriuje užrašyta.

– Jeigu nori, ieškok galo vienas, o aš einu miegoti į svirnelį. Tokio kvailo kaip tu, ne už pinigus cirke nepamatysi. Kur buvo mano akys, kai už tavęs tekėjau. . .

Tėvukas, prisikūrenęs krosnį vos nenutroško. Išlėkė vienmarškinis iš trobos ir beldžiasi į svirnelio duris:

– Bobutė, bobutė, įleisk, susimildama, dūstu. . .

O bobutė kaip akmuo.

– Dusk ir uždusk, – sako, – ir tą savo popierių prisiklijuok, kad garas neišeitų.

Taigi, dėl to popieriaus tarp tėvuko ir bobutės kilo toks susipykimas, kokio dar nuo pasaulio atsiradimo nebuvo.

– Kvailys, senas ožys, užsispyręs "popierius, nusprendimas, popierius". Įsikišk tą popierių sau į kosę ir šusk be kelnų troboje. O aš su tokiu dieku negyvensiu. Keturiasdešimt metų pragyvenau, o dabar negyvensiu. . . – nejuokais gražiojosi bobutė.

Nežinia, kuo būtų viskas baigęsi, jeigu ne anūkėlis. Atvažiavo pas senelius iš miesto pasisvečiuoti. Tai bobutė ėmė ir pasiskundė jam. O anūkėlis bobutę suramino.

– Nesibark, bobute ant tėvuko. Mieste kokie mokyti žmonės, o popierius už juos vis tiek galingesnis. Ir tą popierių patys parašo. Vargsta paskui ir jie, ir mus vargina. Jų pačių popierius neleidžia įjungti apšildymo. Pavasarį karšta, atidarius langus, vaikai su serga, o apšildymo vis tiek neišjungia – irgi jų pačių parašytas popierius neleidžia.

Bobutė nudžiugo.

– Suraminai tu mane, anūkėli, – sako. – Aš maniau, kad mano tėvukas pats kvailiausias.

LITERATŪROS RATELIS

Sekantis Literatūros Ratelio susirinkimas bus pas Henriką ir Janiną Valavičius šestadienį, liepos 26 d. 20 val. Al. dos Quinimuras, 447, Planalto Paulista. Tel. 275-26-19.

VI-sios Lietuvos Tautinių Šokių Šventės registracijos, transportacijos ir nakvynių komitetas. Iš kairės I-je eilėje: Vanda Aleknienė, Vida Rėklaitytė, Dalia Stankaitienė, Ričardas Burba, Gina Luneckaitė. II-j eilėje: Irena Žukauskienė, Aleksas Pocius, Rima Rėklaitienė, Bronius Majauskas, Liūda Germanienė, Kęstutis Laukaitis. J. Prapuolenio nuotrauka

Dra. HELGA HERING

MEDICA - GYDYTOJA

HOMENS SENHORAS CRIANÇAS

KALBAMA LIETUVISKAI

Av. Eulina, 99 V. Sta. Maria das 8:00 às 12 h.
das 14:00 às 18:00 Fone: 265-7590
Rua Quartim Barbosa, 6 - B. do Limão

J. BUTRIMAVIČIUS

ADVOCACIA

CIVIL: Inventario, Despejo, etc.

COMERCIAL: Falência, Cobrança, etc.

TRIBUTÁRIA: Imposto de Renda, ICM, IPI

Rua Barão de Iguape, 212 - 4º and.s/45 - Liberdade Fone: 279-5937
Horário das 9:00 às 11:00 e das 14:00 às 18:00

Rua Campos Novos, 590 - V. Zelina - Horário das 19:00 às 21:00

KALBAMA LIETUVIŠKAI

MŪSŲ MIRUSIEJI

Konstancija Žerolaitė Ingaunienė, 82-metė užbaigė savo ilgą žemišką kelionę "Freguesia do O" ligoninėj, šio mėn. 7 dieną.

Konstancija, gimimu Ukmergietė, Brazilijon atvyko 1929 metais. Čia ji ištekėjo ir apsigyveno V.Anastácio, tada svarbioje lietuvių kolonijoje.

Jau prieš dvidešimtmetį tapusi našlė, liko su sūnumi Julijum ir su savo tautiečiais.

Gedule paliko savo vienturtį Julijų ir jo žmoną Stasę Ambrazevičiūtę — Ingaunienę bei dvi anūkes — Suelį ir Klaudiją.

Liepos 8 dieną laidotuvėse dalyvavo ypač trijų šeimų giminaičiai — Valdemaras, Antanas ir Sonia Žeroliai, Ingauniai, Ambrazevičiai — kaip ir kiti buvę kaimynai.

Buvo palaidota Lapos kapinėse, su kun. Petro Urbaičio atlaikytu religiniu patarnavimu.

7-tos Dienos Mišios bus liepos 14 dieną (pirmadienį) Santo Estevão parapijos bažnyčioje, vakare 19:30 val.

9 liepos pasimirė Ana Nery ligoninėj širdies ir vidurių pakrikimu a.a. MARCELĖ LITVAITYTĖ STANKEVIČIENĖ.

Gimė Kazlų Rūdoje, Mariampolės apskrity, 17 rugsėjo 1900 metais, ištekėjo už žemdirbio—staliaus Antano Stankevičiaus ir abudu atvyko į Santos uostą 18 liepos 1927 m. Pirmiausia dirbo kavos plantacijose, paskiau atsikėlė į S.Paulį. Čia Antanas dabavo si kaip stalius, o Marcelė siuvo batus.

Likusi našlė, 19 metų gyveno viena, kukliam išnuomotam butely Mokos gatvėj. Kasdien ateidavo į Šv. Kazimiero koplyčią, kur papuošdavo altorių, dalyvaudavo Mišiose, padėdavo zakristijoj, virtuvėj, prie "Mūsų Lietuvos" laikraščio lankstymo, švaros ir siuvimo. Priklausė prie Maldos Apaštalavimo, labai mėgo maldą, ypač gi Rožančių, ir tiek prie TT Jėzuitų, kiek prie Saleziečių, buvo labai prisirišusi prie kunigų. Lankydamo taip pat Bom Conselho ir kitas bažnyčias. Kas šeštadienį aplankydavo savo vyro kapą Quarta Paradoje ir laikė labai tvarkoj visus dokumentus. Buvo gero ūpos ir jautrios širdies moteriškė, mėgdavo pasakoti, juokauti, dainuoti ir skaityti. Praeitą mėnesį, grįždama iš Aparecidos, taip gražiai dainavo, kad visi stebėjosi.

Paskutiniu metu pergyveno šešis priepuolius, bet, pagulėjusi kelias dienas ligoninėj ir vartodama atitinkamus vaistus, greit atsigaudavo ir atrodė lyg nieko nebūtų buvę. Vien jautėsi labai dėkinga kunigams, kad tiek kartų išgelbėjo jai gyvybę.

Ketvirtadienį 3 liepos sekė televizijoj Popiežiaus atvykimą į Braziliją, matyt susijaudino ir, vos išėjusi iš namų, parkrito ant gatvės ir buvo nugabenta į pačią artimiausią ligoninę su širdies infarktu. Tuoj buvo paguldyta į U.T.I., kur pavyzdinčiai priėmė Sakramentus ir buvo sąmoninga iki paskutinės dienos, gi trečiadienį, 6:30 val. ryto, atidavė Dievui sielą.

Paliko seserį Oną, keturias seserėčias: Anitą, Eleną, Lonią, Normą ir sūneną Juozą Paulių. Turi dar svainę ir brolvaikių Lietuvoje.

Mišios prie karsto buvo atlaikytos Šv.Kazimiero parapijos salėj kun. Pr.Gavėno ir kun. P.Rukšio.

7 dienos Mišios bus laikomos tenai pat, trečiadienį 16 liepos, 19:30 val.

Dievas teatlygina Velionei už jos gerus darbus ir pamaldumą amžinosios laimės džiaugsmams.

A.A. JONAS NAŠLIŪNAS

Advokatas Jonas Našliūnas mirė Čikagoj š.m. birželio 22 dieną nuo vėžio ligos.

Ši žinia, kurią gavau per adv. Liudą Šmukštį mane nepaprastai paveikė. Prieš tai buvau gavęs žinią iš p.Zitos Dubauskienės iš Čikagos, kad Jonas Našliūnas, po sunkios operacijos, taisėsi ir kad esama vilties, kad neužilgo visai pasveiks, ką pranešiau ir ML skaitytojams, kurie pažino jį.

Jonas Našliūnas gimė Žemaitijoje, berods per Pirmąjį Pasaulinį Karą. Persikėlė į Rusiją ir mokėsi Voronežo liet. gimnazijoje. Tai sprendžiu iš to, kad jis mokėjo gerai rusiškai; kiti mūsų amžiaus kolegos rusiškai mažai mokėjo nes liko Lietuvoje.

Grįžęs iš Rusijos Jonas Našliūnas, atitarnavęs Lietuvos kariuomenėje, stojo į Lietuvos universitetą Kaune (vėliau Vytauto Didžiojo Universitetas) ir baigė jį kartu su manim, jo IV-oje teisininkų laidoje.

Advokatavo Kaune ir buvo kelių įstaigų teisinis patarėjas - juriskonsultas. Buvo Lietuvos Advokatų Tarybos narys ir Tautininkų Partijos Centro Valdybos narys.

1940 metais, Lietuvą užėmus bolševikams, pasitraukė į Vokietiją, dirbo Berlyne, kur su juo susitikome.

Vokietijos su Sovietų Sąjunga karui prasidedant, pulk. Skirpos, Berlyne, raginamas įstojo "Sonderführeriu" prie vokiečių Wehmacht'o (kariuomenės) ir ją lydėjo iki Daugpilio. Grįžo į Kauną ir advokatavo, gindamas bylas Lietuvos ir Vokiečių teismuose.

1944 metais vėl teko jam apleisti Tėvynę. Nuvyko iki Elsasso, o iš ten į Paryžių, kur vėl susitikome. Kadangi reikėjo laukti eilės emigruoti į JAV, tai 1946 metais atvyko į Braziliją, kur Rio mieste, dirbo kaipo Lietuvos Ministerio Dr.Friko Meierio sekretorius. Kai gavo vizą į USA, nuvyko į Čikagą, kur turėjo giminių. Teko sunkiai dirbti naktimis valant įmonių patalpas, biurus.

Išėjęs į pensiją, dalyvavo spaudoje, lankėsi lietuvių subuvimuose kaipo kalbėtojas įvairiom temomis. Buvo visų gerbiamas ir mylimas.

Ilsėkis ramybėje, mielas drauge. Neužilgo gal pasimatysime.

J.E. Petraitis

RYMANTĖ STEPONAITIS
TRADUTORA JURAMENTADA
LITUANO

Horário Comercial: Das 19 as 21horas:
Tels.: 853-0026 R.Pedroso Alvarenga,
881-7792 505, - ap.57 Tel.:
852-0677, São Paulo

Dr. ALEKSAS KALINAUSKAS

Dr. PAULO KALINAUSKAS

ADVOGADOS

Inventário, Despejo, Desquits, Divórcio,
Processo Crime, Processo Trabalhista, Etc.

Rua 15 de Novembro, 244 - 4 and. - Conj. 9 - Fone: 37-8958

MŪSŲ ŽINIŲ

IŠ "VOLUNGĖS" PADANGĖS

Sekmadienį birželio 22 dieną mūsų jaunimo choras "Volungė" sekmingai pasirodė Izraelitų senelių namuose – klinikoje, rua Madre Cabrini. Jau gerokas laiko tarpas buvo praėjęs, kai ten savo laiku buvo šokęs "Nemunas". Paliko gražius ir šiltus prisiminimus. "Assistenté Social" p. Corina, sužinojusi, kad lietuvių kolonija turinti taip pat jaunimo chorą, jau prieš keletą mėnesių, padarė oficialų kvietimą "Volungėi". Bendradarbiaujant su ten dirbančia Medicinos Skyriuje p. J. Valavičiene, buvo nustatyta tiksli data birželio 22 dienai.

Sekmadienis buvo labai šaltas ir šlapias. Programa turėjo įvykti 10 val. ryto, todėl susidarė daug abejonių, ar bus užtenkamai publikos, kurios amžiaus vidurkis yra palyginant aukštas. Salė tačiau buvo bemažko pilna. Buvo didelis skaičius svečių čia negyvenančių, kurie atvyko specialiai pasiklausyti ir pasigėrėti lietuviškomis liaudies dainomis.

Sekmingai paruoštą pristatymo kalbą p. Corina perskaitė sklandžiai ir žaviai, pabrėždama "Volungės" veiklą, darbą ir trumpą 2 metų choro biografiją. Kadangi dainos buvo dainuojamos tik lietuviškai, Milda Remenciūtė davė mažytę introdukciją prieš kiek vieną dainą, paaiškindama dainos žodžius.

Pasisekimas buvo absoliutiškas. Susijaudinimo ašarų ir katučių netrūko. Visi buvo nepaprastai sužavėti ir laimingi, ypatingai tie, kurie kilę iš Lietuvos, tačiau dalyvauja Izraelitų kolonijoje.

Reikia pažymėti, kad tikrai aukštas lygis gražaus ir gero išauklėjimo ir elgesio mūsų jaunimo sužavėjo visus be išimties ir tikrai padarė nepaprastai gilių įspūdį. Buvo sudainuotos 7 dainos. Nors pradžioje atrodė, kad balsai buvo šiek tiek "apšalę", tačiau į vidurį ir pabaigą visi dainavo pilna jėga.

Silvana Banytė, kaip visada, lydėjo pianinu, o Kristina Valavičiūtė atliko grakščiai dirigentės vaidmenį.

Noriu pasveikinti ir padėkoti p. Corinos vardu Jaunimo Chorui "Volungėi" už tokį malonų pasirodymą ir palinkėti jiems tikrai didelio pasisekimo ir kad visada jie taip dainuotų, linksmindami mūsų širdis.

Mosca

SALEZIEČIŲ PROVINCIJOS "KAPITULA"

Lapoj, Instituto Pio XI, dešimt dienų vyksta São Paulo saleziečių provincijos "kapitula", būtent visos provincijos atstovų suvažiavimas ir studijų dienos.

Šv. Onos Šventės proga, Liepos 27 d., 12 val. (tuoj po sumos) Jaunimo Namuose – V. Zelina, rengiame

PIETUS

ir kviečiame lietuvius, ypatingai Onas, juose dalyvauti

Pakvietimus reikia įsigyti iš anksto, V. Zelinos parapijoje, pas platintojas, arba telefonais: 274-9924 (Anna), 63-8413 (Onutė), 273-5740 (Wanda), 2735799 (Angelina).

Liet. Kat. Moterų Draugija

Brazilijoje yra šešios tokios provincijos: Minas Gerais, Mato Grosso, Amazonia, Rio Grande do Sul, Recife-Pernambuco ir São Paulo.

São Paulo saleziečių provincija sudaro 25 namai. Kiekvienas namas turintis nors 6 narius, siunčia kapitulonamų viršininką ir išrinktą atstovą; neturintis pilno statuso, susijungia su kitu namu, ir bendrai išrenka reikiamą atstovą bei jo pavaduotoją.

Lietuvių saleziečių "komitetas" turi tik 4 narius; todėl jis turėjo susijungti su Mookos saleziečių namais, turinčiais 9 narius. Bendruose slaptuose rinkimuose ku. Pr. Gavėnas buvo vienbalsiai išrinktas taip sujungtos bendruomenės atstovu ir šiomis dienomis dalyvauja "kapituloje".

TAUTOS FONDO NARIŲ SUVAŽIAVIMAS

dalyvius sujaukintą patriotinį žodį apie lietuvių kančias sovietinio rusų okupacijoje ir, deja, tų tautos kančių ne visi lietuviai nori suprasti ir jie nei savo darbais nei aukomis neparemia laisvinimo darbų.

Suvažiavimas išrinko naują Tautos Fondo tarybą iš šių asmenų: A. Firavičiaus, J. Valaičio, J. Giedraičio, I. Banaitienės, B. Lukoševičienės, M. Noreikienės, J. Pažemėno, dr. P. Vileišio, A. Vakselio, V. Banelio ir J. Audėno. Į kontrolės komisiją išrinkę - A. Sperauską, L. Tamošaitį ir Čempę.

UŽSIMOKĖJO UŽ ML:

SASNAUSKIENE Ona	300 "
SEDLICKAS Kazys	300 "
MAKUŠKIENĖ Kleopatra	300 "
AUGUSTAITIS Antanas	500 "
MISIŪSIENĖ Adelė	500 "
BLAŠKIENĖ Zosė	
/ už 1979–80 m./	505 "
BILEVIČIUS Petras	
/ už 1979–80 m./	500 "

iš Rio...

E. Petraitis

Liepos 1 dieną gausi lietuvių kolonija nuvyko į Mišias Flamengo užpiltą (Aterro do Flamengo). Nešėsi Lietuvos vėliavą ir Šv. Kazimiero "Karrūną", į kurią Šv. Tėvas atkreipė dėmesio. Spaudos reporteriai patalpino žinutę laikraščiuose apie mūsų kolonijos dalyvavimą. Liepos 2 dieną vėl apie 35 lietuvių dalyvavo Mišiose Maracanã Stadione. Prie Komunijos priėjo Angelos Vyčaitės—Loureno duktė devėdama tautinius rūbus.

Šv. Tėvas padarė nepaprastą įspūdį visuose brazilų sluoksniuose. Lietuviai dalino kolonijos pastangomis (daugiausia brolių Gaulių) pagamintą Šv. Tėvo paveikslą. Arkivyskupijoje buvo įteiktas Popiežiui skirtas inž. Kazio Audenio pašytais paveikslas "Trys Kryžiai".

FÁBRICA DE GUARDA – CHUVAS

Guarda Chuvos de todos os tipos, para homens, senhoras e crianças.

Mini-sombrinhas, tipo Italiano e Alemão.

Vicente Vitor Banys Ltda.

Rua Coelho Barradas, 104 - V. Prudente - Fone: 274-0677

Res.: 274-4886

POPIEŽIUS SUJAUDINO BRAZILIJA

Gausiausia etninė grupė mūsų jaunimas susitinka su popiežium Campo de Marte S Paulyje Nuotr. P. Ruksio

Bažnyčios veikaluose Užtat savaime šis POPIEŽIUS nieko naujo nepasako, nei jo mokslas skiriasi nuo kitų popiežių mokslo. Bet kodėl, paklauskime, ne visi popiežiai patyrė tokio entu-

ziazmo ir kodėl mūsų laikų didžiai kultūroj pažengę žmonės priima Popiežiaus žodžius kaip naujieną?

Atsakymas, kiek atrodo, glūdi vienam paprastam Kristaus žodyje: "Eikite" – Eikite, mokinkite visas tautas, judėkite, bendraukite, pažinkite vieni kitus ir tuomet toji pati, dažnai įgrįsusi tikrovė, pataps jums nuolatinė naujiena.

Kristus keliavo, Apaštalai keliavo, misionieriai keliauja ir jų žodžiai visuomet sudaro didesnę ar mažesnę naujieną.

Kol popiežiai nesijudino iš Vatikano, kol vyskupai neišėjo iš savo rūmų, Evangelijos šviesa buvo tarsi žiburyš pavožtas po saiku. Dabar gi, kada ir Popiežius ir žmonės pajudėjo, kai vyskupai susiorganizavo į konferencijas, kai Bažnyčia gavo progos susitikti su tolimesniais savo nariais, Evangelijos doktrina patampa naujiena.

Visur ir visuomet taip yra: kol žmogus tūno užsidaręs išimtinai savo srityje, būtų ji maža ar net didžiulį valstybių valdymas, jis neapžįsta visos tikrovės, nesupranta kitų žmonių, susidaro apie juos klaidingas idėjas ir ne-

turi kaip ją, apriboja pats po buities til sužlugimo. Bendrauti reiškia pasimokinti iš tikrovės, o ne užkrauti tikrovei savo netikroviškas idėjas ar dar ko gero savo nepateisinamus pančius. Bendrauti reiškia bendrom jėgom eiti prie dalykų sprendimo, o ne prievartauti individus ir tautas prieš jų valią bei nusistatymą.

Jei Rusija bendrautų, neužsidarytų už savo geležinės uždangos, ji suprastų, kad spręsti pasaulio problemas prievarta ir jėga yra nesąmonė.

Jei Amerika bendrautų su vargšėm ir atsilikusiom tautom, ji suvoktų, kad žiūrėti į jas vien pelno akimis yra pražūtingiausia klaida.

Bendravimas tačiau nedaug teat siektų jei jis nebūtų paremtas ant evangeliškos meilės, jei nesiryžtų sukurti MEILĖS CIVILIZACIJOS žemėj. Popiežius kaip tik tokią civilizaciją ir skelbia. Žinoma, ji pasidaro didele naujiena mūsų visuomenei, kurios civilizacija dabartiniu metu yra daugiausia paremta ant smurto, išnaudojimo ir nemelės.

Kun. S. Sileik

Išpūdingas momentas iš popiežiaus kelionės apsilankymas vargšų kvartale Vidigal. Rio de Janeiro.

